

la contra | ENRIC RAMIONET

Dos mestres somrients

Salvador Parés i Àngel Frigola són dos mestres que acaben de jubilar-se, i poden parlar del món i l'escola des de la mirada sàvia i irònica que proporcionen el temps i la distància

A tiats per les impaciències, pels reptes, per les referències sempre curtes de vista del present, és probable que l'actualitat esdevingui més confusa, i és per aquesta raó que testimonis com els de Salvador Parés i Àngel Frigola són valuosos. Aquests dos mestres acaben de jubilar-se, i ens poden parlar del món i l'escola des de la mirada sàvia i ineludiblement irònica que proporcionen el temps i la distància. 40 anys d'exercici, 35 dels quals a l'escola pública de Llagostera, són un mirador fantàstic, un punt de guaita privilegiat. En Salvador, fill de Cervià, de pagès, explica que segurament ha estat mestre per la influència dels mestres que va tenir, i que no recorda haver volgut ser mai cap altra cosa. L'Àngel, de Peratallada, és el tercer germà d'una família que enviava, un a un, els fills a l'escola de magisteri gironina. Quan acabava l'un començava l'altre. En aquells temps a Girona no es podia fer cap més carrera, i Barcelona no era una aventura que estigués a l'abast de tothom. No sé si ferits ja per l'efecte sempre endolcidor de la nostàlgia afirmen que, clarament, no es penedeixen d'haver dedicat tants anys a la docència. Ells van estudiar magisteri en un temps en què la carrera es podia acabar als 17 anys, que encara s'impartia en classes de nois i noies separades i ja començava a ser un ofici majoritàriament femení. Havien estudiat el batxillerat, que aleshores era una opció minoritària, en aules unitàries i a deshora, ja que en l'horari convencional s'hi impartien les classes de primària. L'Àngel estudiava a la Bisbal, on carregat amb la carmanyola passava tot el dia. L'un i l'altre en parlen sabent que un abisme separa la seva experiència de la dels estudiants d'ara. Expliquen que des dels onze anys s'examinaven a Girona, avaluats solemnement una vegada a l'any, sotmesos a proves que llevat de les matemàtiques eren totes orals. Encara poden evocar l'aula de ciències naturals de l'institut situat en un antic convent caputxí, la mirada rigorosa dels professors i d'una enorme

Frigola –a l'esquerra de la imatge– i Parés, retratats en una aula de Llagostera. / E.R.

serp que sobresortia de la col·lecció d'animals dissecats. Calia créixer de pressa. Als 17 anys en Salvador exercia de mestre a l'escola de la fàbrica Grober, on tenia alumnes de 14 anys.

Tots dos van arribar a Llagostera a principi dels setanta, en un temps en què els mestres encara havien d'anar-se a presentar a l'alcalde i entraven a formar part d'un ordre social selecte conjuntament amb el metge, el cap de la Guàrdia Civil i el capellà. Tenien més de 40 alumnes per classe, el doble que ara, però a les aules l'ambient era molt més plàcid. L'Àngel diu que sap quins són fills d'antics alumnes seus perquè encara l'anomenen senyor Frigola, com els seus pares. I en recorda alguns que venien de pagès, caminant, i que a les excursions portaven vi per

acompanyar el berenar. Han viscut l'acceleració i la complexitat creixent del món des d'un indret on els canvis són especialment perceptibles. Han ensenyat íntegrament en castellà, han vist com s'hi celebrava el mes de Maria, es resava l'àngelus i s'exaltaven les fites i els mites del franquisme. Van memoritzar i han fet memoritzar, varen passar al català, a prioritzar la comprensió, i sempre, diuen, han vist alumnes que seguïen i d'altres que no. Ara, però, els que no segueixen, se'ls procura rescatar. Afirmen que en l'actualitat hi ha molta més pressió: els pares, l'administració, la magnitud de les escoles... I tot i que se'n van amb un somrius, sense retrets, juraria que ho fan convençuts que si alguna cosa ha canviat radicalment a l'escola és la vida dels mestres.

la columna | JOSEP M. FONALLERAS

Divagacions europees

Hi havia raons molt diverses per no desitjar el triomf de la selecció espanyola de futbol. El temor davant d'un esclat de nacionalisme n'era una. Una tira còmica de Farreres a *El Periódico* feia el dibuix precís d'aquesta opció no gens desitjada. Un pare i un fill branden la bandera espanyola enmig d'un gran garbuix de manifestants exaltats pel triomf de la roja. El nen pregunta al pare: «Diu que hi ha gent que no ho celebra com nosaltres?» El pare contesta: «Sí, fill, són nacionalistes.»

Extraordinària síntesi del que ha passat aquests dies. En un altre nivell, però amb una intensitat similar, *Le Monde* va pensar un dels millors titulars que he vist aquests dies: «L'Espagne, ibère alles». És a dir, un brillant joc fonètic entre la procedència geogràfica dels vencedors i l'himne (la part prohibida, per cert) dels perdedors. És intraduable, però si em permeten potser es podria llegir com una Espanya «i-berament» per damunt de tot. Resulta, però, que també hi havia aficionats no gens sospitosos d'amors hispànics que de cap manera desitjaven un triomf alemany. Una amiga, que treballa a Berlín i que hi havia de volar l'endemà de la final, em va assegurar que per res del món volia topar amb l'eufòria, també previsible i també (molt) nacionalista. És a dir, que això del futbol cada dia s'assembla més a una guerra (a un substitutiu de la guerra) en un territori (l'europeu) on ens pensàvem que ja no hi havia fronteres.

Ara, la més ardent passió antigermana (que no proespanyola), la vaig sentir d'una noia catalana que em va dir: «Jo volia que perdessin per tot això que ha passat d'Air Berlin.» Sensacional. Cadascú per on l'enfila.

Després del triomf espanyol (que no pas iber: no ho oblidem), hi ha hagut comentaris de tot tipus sobre l'extraordinari futbol desplegat pel combinat d'Aragón. I justificacions. I anàlisis. Tot mentida. La clau és francesa i es tracta d'un altre joc de paraules, un sortilegi en forma de rumor que corria per Àustria. Només podia guanyar un estat que acabés amb *agne*, per allò de *gagne*. I Espanya i aquest article acaben així.

PUBLICITAT

cal rei
coses de casa

www.calrei.com

109004-9203166

Mobiliari d'Exterior
Taules i bancs amb estructura d'alumini i sobre de fusta de TEKA
Moltes mides diferents

Veieu-lo al Carrer Nou de GIRONA / tel. 972 200178
I... al passeig del Mar de SANT ANTONI DE CALONGE

PUBLICITAT

816766-921897

Els teus parcs aquàtics

WaterWorld LLORET
Llocet de Mar
Tel. 972 36 96 13 - 09
www.waterworld.es

AQUA DIVER
Platja d'Àrc
Tel. 972 82 82 83 - 04
www.aquadiver.com

PUBLICITAT

>La jugada més intel·ligent

EL9

Vostès diran

EL9

El diari d'esports en català

PUBLICITAT

TANCAMENTS D'ALUMINI I PVC

MILLOR AÏLLAMENT I DURABILITAT
MENOR MANTENIMENT

ORMETAL

C/ Llevant, 7 Pol. Ind. Mas Lladó
FORNELLS DE LA SELVA

972 47 61 27
www.ormetal.es